

Na osnovu člana 27. Zakona o zaštiti od požara («Sl. list SR BiH» br. 15/87, 37/88, 38/89 i 36/90) i («Sl. list BiH» br. 13/93) i člana 124. Pravila Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, Upravni odbor Ekonomskog fakulteta u Sarajevu na XXII sjednici održanoj 17. februara 2003. godine, donio je

**P R A V I L N I K
O ZAŠTITI OD POŽARA**

I OPŠTE ODREDBE

Clan 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se skup mjera i radnji, kao i vrsta, količina, raspored sredstava za sprecavanje, izbijanja i širenja požara, kao i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, prava, obaveze i odgovornosti organa i lica u slučaju izbijanja o otklanjanju požara i druga pitanja vezana za otkrivanje, sprecavanje i preduzimanje preventivnih mjera zaštite od požara na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu.

Clan 2.

Organi, zaposlenici i studenti učestvuju u sprovođenju i unapređenju mjera zaštite od požara u skladu sa zakonom, Planom zaštite od požara općine Stari Grad i ovim Pravilnikom.

Clan 3.

Organizovanje i sprovođenje zaštite od požara na Fakultetu vrši se u skladu sa Zakonom, Planom zaštite od požara i programom mjera i aktivnosti u zaštiti od požara i ovim Pravilnikom i sastavni je dio redovnog poslovanja Fakulteta.

Clan 4.

Fakultet preduzima i ostvaruje sve mjere zaštite od požara koje imaju za cilj da spriječe izbijanje požara.

Strucnu kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara vrše strucna lica na način i po postupku koji se utvrđuje ovim Pravilnikom.

Clan 5.

Upravni odbor kao organ upravljanja, Dekan, Izvršni direktor, Rukovodilac Službe za opšte poslove i drugi ovlašteni zaposlenici organizuju zaštitu od požara i staraju se o sprovođenju propisanih mjera zaštite od požara i vrše druge određene poslove u cilju unapređenja zaštite od požara na Fakultetu.

Clan 6.

Odredbe ovog Pravilnika obavezuju pored zaposlenika Fakulteta i studenata i sva ostala lica koja se po bilo kojem osnovu zateknu u prostorijama Fakulteta.

II PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

Clan 7.

Plan zaštite od požara obuhvataju mjere i aktivnosti koje se poduzimaju u cilju organizovanja preventivne zaštite, kao i obaveze i zadatke organa i lica u vezi gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Clan 8.

Plan zaštite od požara obuhvata:

1. nacin i postupak ostvarivanja prava i obaveza zaposlenika koji su neposredno vezani za primjenu Pravila iz oblasti zaštite od požara;
2. radna mjesta i poslovi sa povecanim opasnostima od požara i eksplozivnih materijala;
3. postupak u slucaju izbijanja požara;
4. nacin prijave požara;
5. vrsta, kolicina, raspored opreme i sredstava za gašenje požara.

III ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Clan 9.

Služba za opšte poslove na Fakultetu odgovorna je za neposredno izvršavanje zadataka iz oblasti zaštite od požara za pružanje prve pomoci i spašavanje zaposlenika i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Clan 10.

Služba opštih poslova obavlja poslove koordinacije i strucnog unapredenja protivpožarne zaštite, vrši kontrolu primjene odredaba ovog Pravilnika, strucnih uputstava i naredbi iz oblasti zaštite od požara.

Clan 11.

Služba opštih poslova brine se o vršenju redovnog pregleda vatrogasnih aparata, ispravnosti hidranata, kao i nabavci potrebne opreme, kao i za obuku zaposlenika za rukovanje protivpožarnim sredstvima.

Clan 12.

Sve vatrogasne sprave, aparati za gašenje požara, hidranti moraju da budu u ispravnom stanju i moraju se nalaziti na tacno određenom mjestu.

Mjesta gdje se nalaze vatrogasne sprave moraju biti vidno oznacena posebnim oznakama.

Clan 13.

Prilaz vatrogasnim spravama mora da bude obezbijeden i zabranjeno je da se one zatrpavaju bilo kakvim materijalom koji bi otežao njegovo aktiviranje.

**IV POSEBNA PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI IZ
OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA**

Clan 14.

Svaki zaposlenik ima pravo i obavezu:

1. da se prilikom stupanja na rad upozna sa odredbama ovog Pravilnika i uzrocima za nastanak požara;
2. da se upozna sa sredstvima za gašenje, kao i njihovom rasporedu, te sa postupkom u slucaju požara,
3. da opremu za gašenje cuva, ne zakrcava, ne oštecuje i ne otuduje,
4. dužan je da prisustvuje obuci i provjeri znanja iz zaštite od požara,
5. ukoliko primijeti neki nedostatak koji bi mogao izazvati požar da obavijesti neposrednog rukovodioca,
6. da prilikom rada na svom radnom mjestu poštuje tehnološki proces i sve mjere zaštite od požara,
7. da poštuje znakove upozorenja i da održava cisto požarne puteve, nužne izlaze kao prilaze aparatima za gašenje požara,
8. u slucaju požara pokuša raspoloživim sredstvima ugasiti požar, a ako nije u mogućnosti tražit ce pomoc od neposrednog rukovodioca,
9. da održava u ispravnom stanju sredstva rada i oruda za rad sa kojima rukuje ili su odgovorni za njihovo pravilno funkcionisanje,
10. da se pridržava uputstva za rad na siguran nacin sa stanovišta zaštite od požara i uputstva neposrednog rukovodioca,
11. da savjesno obavlja poslove i radne zadatke propisane za djelatnost skladištenja i prometa zapaljivih tecnosti i gasova radi postizanja sigurnosti,
12. da pri obavljanju poslova izvodi radne postupke u skladu Pravilnika zaštite od požara i da se orudima za rad prema uputstvima organizacije koja ih je izradila i u skladu sa njihovom namjenom postupaju sa posebnom pažnjom.

Clan 15.

Zaposlenik je narocito odgovoran ako.

1. ne sprovodi propisane mjere zaštite od požara u određenom roku, a iako uslijed toga nisu nastupile štetne posljedice,
2. ne pridržava se utvrđenih propisanih i naredenih uputstava za siguran rad sa stanovišta zaštite od požara i eksplozija.
3. nepravedno i bez potrebe daje znak za požar i bez opravdanog razloga odbija a ucestvuje u gašenju požara,
4. neodgovorno postupuje sa opremom za otkrivanje i gašenje požara,
5. ostavlja eksplozivne materije i potpaljuje tecnosti i gasove na mjestima koja za to nisu izricito odredena,
6. ne poštuje iskustva za skladištenje i znakove upozorenja i zabrane.

Clan 16.

Ukoliko se zaposlenik ne pridržava mjera zaštite od požara i ovog Pravilnika odgovara disciplinski za povredu radne dužnosti.

Clan 17.

Ukoliko zaposlenik više puta pravi prekršaj iz oblasti zaštite od požara ili se pored izricitih zabrana u zonama opasnosti ne pridržava znakova upozorenja ili izvodi zavarivacke radove bez potrebnog odobrenja, kao i nepropisno rukuje sa zapaljivim i eksplozivnim materijama može mu se izreci mjera prestanka radnog odnosa.

Clan 18.

Zaposlenici ovlašćeni za pokretanje postupka zbog povrede radne dužnosti moraju pokrenuti postupak protiv svakog zaposlenika kad saznaju da je povreda ucinjena.

V POSTUPAK U SLUCAJU POŽARA

Clan 19.

U slucaju izbijanja požara, zaposlenik koji je primijetio požar, dužan je pristupiti gašenju požara, ukoliko je u mogucnosti da to ucini bez opasnosti za svoj život ili život drugih zaposlenika ili lica koja se zateknu u prostoru dejstva požara.

Clan 20.

Kada zaposlenik ne može sam ugaziti požar, obavezan je pozvati zaposlenika sa najbližih mjesta rada i bez odlaganja izvijestiti o pojavi pocetnog požara

najbližeg rukovodnog zaposlenika. Ako je zaposlenik ocijenio da se požar ne može ugasiti raspoloživom opremom i da prijete opasnost od njegovog daljeg širenja, najhitnije će pozvati najbližu vatrogasnu jedinicu.

Član 21.

Prilikom obavještanja o požaru, potrebno je vatrogasnoj brigadi, sekretarijatu za unutrašnje poslove javiti:

- mjesto gdje je požar izbio,
- obim požara, odnosno stepen opasnosti,
- ime i prezime zaposlenika koji javlja o požaru.

Član 22.

Prilikom izbijanja najhitnije se preduzimaju mjere spašavanja zaposlenika, ukoliko je njihov život u opasnosti, a zatim imovine ugrožene požarom. Ako uslijed požara nastupi povreda zaposlenika, najbližim putem će se obavijestiti najbliža zdravstvena stanica.

Član 23.

Gašenje požara sprovodi zaposlenik koji je prvi primijetio požar i započeo njegovo gašenje, a rukovođenje akcijom gašenja požara predaje zaposleniku vatrogasne ekipe.

Član 24.

Zaposlenik koji rukovodi akcijom gašenja požara, ovlašten je:

1. da svim licima koja ne učestvuju u gašenju požara zabrani ili spriječi pristup u blizini mjesta požara, a naročito da spriječi pristup nepozvanim i nepoznatim osobama;
2. naredi prekid dovoda električne energije, gasa, pare, kao i odstranjivanje zapaljivih materijala;
3. pozove sve zaposlenike i naredi im upotrebu svih raspoloživih sredstava gašenja.

Član 25.

Neodazivanje na pozive za gašenje požara predstavlja krivično djelo izuzetno u slučaju da gašenje požara predstavlja opasnosti po zdravlje i život.

VI OBRAZOVANJE I OSPOSABLJAVANJE ZAPOSLENIKA

Clan 26.

Strucno obucavanje i osposobljenost zaposlenika iz oblasti zaštite od požara sprovodi se na svim poslovima i za sve zaposlenike Fakulteta u skladu sa programom obucavanja.

Clan 27.

Program obucavanja i osposobljavanja zavisno od prirode posla sadrži narocito:

1. prava i obaveze zaposlenika u organizovanju i sprovođenju zaštite od požara,
2. organizaciju i mjere zaštite od požara,
3. opšte i posebne opasnosti od požara,
4. uzroke i izvore nastanka požara,
5. sprave i sredstva za gašenje požara,
6. postupak kod dojava i gašenja požara,
7. nacin vršenja i izvođenja obuke,
8. praktican rad,
9. posljedice u slucaju neprisustvovanja obuci, kao i uspješnom nezavršavanju obuke.

Clan 28.

Program obucavanja i osposobljavanja zaposlenika iz prakticnog i teoretskog dijela mora se zasnivati na tehnološkoj i tehnickoj složenosti postupka rada i s tim vezanim opasnosti od nastanka požara.

Clan 29.

Po završenom obucavanju, vrši se provjera znanja. Provjera znanja vrši se svake godine najmanje jedanput i dužni su joj prisustvovati svi zaposlenici.

VII – DUŽNOSTI ORGANA FAKULTETA

Clan 30.

Upravni odbor Fakulteta kao organ upravljanja iz oblasti zaštite od požara donosi Pravilnik o zaštiti od požara i plan mjera zaštite od požara. Obavlja i druge poslove iz oblasti zaštite od požara, u skladu sa Zakonom, Pravilnikom o zaštiti od požara i planom mjera zaštite od požara.

Član 31.

Dekan Fakulteta koordinira i usmjerava rad zaposlenika sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima vezanim za sprovođenje mjera i aktivnosti zaštite od požara, preduzima odgovarajuće mjere u skladu sa planom zaštite od požara i programom mjera i aktivnosti zaštite od požara, te odobrava sredstva za otklanjanje nedostataka u pogledu sprovođenja mjera zaštite od požara.

Dekan Fakulteta obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom, Pravilnikom o zaštiti od požara i planom mjera zaštite od požara.

Član 32.

Izvršni direktor Fakulteta redovno razmatra stanje zaštite od požara, donosi odluke i predlaže mjere i radnje u cilju poboljšanja zaštite od požara.

Pored ovih poslova, Izvršni direktor Fakulteta utvrđuje program mjera zaštite od požara, program obuke, kao i način finansiranja, te preko rukovodioca službi vrši kontrolu stanja i provođenja mjera zaštite od požara.

Član 33.

Rukovodilac Službe za opšte poslove:

- ostvaruje opšti nadzor i rukovodi provođenjem mjera zaštite od požara,
- stara se o sprovođenju odluka Izvršnog direktora, kao i nalaza inspekcijskih organa,
- predlaže direktoru kupovinu sredstava za gašenje požara i predlaže mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka,
- u saradnji sa referentom za opšte poslove i odgovarajućim ustanovama organizuje obuku i provjeru znanja iz zaštite od požara,
- odgovoran je za sprovođenje mjera prilikom adaptacije i rekonstrukcije objekata,
- obavlja i druge poslove po nalogu Izvršnog direktora.

Član 34.

Viši referent za opšte poslove:

- vrši neposrednu kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara utvrđenim zakonom i odredbama ovog Pravilnika,
- vrši kontrolu nad sprovođenjem mjera zaštite koje su naložene od strane inspektora zaštite od požara,
- saraduje sa nadležnim inspektorima MUP-a u vezi predloženih mjera za otklanjanje uzroka požara i sprečavanja štetnih posljedica koje dostavi nadležni inspektor MUP-a,

- i brine se za nabavku nedostajuće hidrantske opreme i protivpožarnih aparata,

Clan 35.

Zaposlenik na poslovima tekućeg održavanja objekta:

- kontroliše ispravnost aparata za gašenje požara i brine se o njihovom postavljanju i zamjeni i vrši kontrolu hidrantske mreže,
- obavlja i druge poslove iz oblasti zaštite od požara po nalogu Višeg referenta za opšte poslove i Rukovodioca Službe za opšte poslove.

Clan 36.

Rukovalac grijanja:

- odgovoran je za ispravnost postrojenja gasnih instalacija kotlovnice,
- i o uocnim nedostacima dužan je upoznati neposrednog rukovodioca, odnosno višeg referenta za opšte poslove.

Clan 37.

Strucni nadzor nad primjenom propisa iz oblasti zaštite od požara analiziranja i rješavanja pojava i problema zaštite od požara, vrši Rukovodilac Službe za opšte poslove.

Clan 38.

Kontrolu nad sprovođenjem mjera zaštite od požara utvrđenih ovim Pravilnikom neposredno obavljaju zaposlenici koji imaju posebna ovlaštenja i odgovornosti u pogledu sprovođenja mjera zaštite od požara.

VIII MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Clan 39.

U cilju sprečavanja, izbijanja i širenja od požara, spašavanja imovine ugrožene požarom zaposlenika i studenata, preduzimaju se mjere zaštite od požara.

Clan 40.

Pri izvođenju radova, adaptaciji, rekonstrukciji objekata, ugradnji uređaja i opreme u tim objektima obavezno se primjenjuju propisani tehnički normativi zaštite od požara.

Clan 41.

Objekti moraju biti opremljeni sredstvima za gašenje požara i drugom propisanom opremom, a broj, vrsta i raspored ovih sredstava određuje se Planom zaštite od požara.

Clan 42.

Elektricne, ventilacione, toplotne, gromobranske, plinske i druge instalacije i uredaji u objektima moraju biti tako izvedeni da ne predstavljaju opasnost za nastanak požara.

Clan 43.

O ispravnosti ovih uredaja, njihovoj pravilnoj upotrebi i održavanju odgovorni su neposredno zaposlenici i zaposlenik raspoređen na poslove radnog mjesta referenta za opšte poslove.

Clan 44.

Zabranjuje se svako zatrpavanje bilo kojim materijalom razvodnih elektroormara i sklopki, elektricnih kablova i sijelicnih mjesta, kao i improvizovano spajanje i izolovanje elektricnih kablova i drugih elektro uredaja na Fakultetu.

Clan 45.

Zalihe robe, stvari i ostalih materijala moraju biti odstranjeni od elektro ormarica i sklopki 80 cm, a od elektro kablova i sijelicnih mjesta 50cm, a gdje to nije moguće moraju biti zaštićeni odgovarajućom mehanickom zaštitom.

Clan 46.

Na elektro razvodnim ormarima, motorima, sklopkama i drugim elektro uredajima dozvoljeno je postavljati samo propisane osigurace, odgovarajuće termicke i sigurnosne zaštite.

Clan 47.

Ventilacione, toplotne, plinske i druge instalacije redovno čistiti, održavati i kontrolisati, a za njihovu pravilnu upotrebu i održavanje odgovorni su zaposlenici na poslovima radnog mjesta tekućeg održavanja zgrade i zaposlenik na poslovima referenta za opšte poslove.

Clan 48.

Na Fakultetu je zabranjena upotreba grijalica, rešoa i drugih uredaja koji oslobadaju toplotnu energiju.

Izuzetak iz prethodnog stava je u prostorijama u kojima ne postoji drugi način zagrijavanja, pod uslovom da uredaji koji oslobadaju toplotnu energiju imaju

termo regulator i odgovarajuću zaštitu, te da je isti instaliran na vatrootpornoj podlozi i da za njega postoji pismeno odobrenje Izvršnog direktora Fakulteta.

Clan 49.

Poslije završetka radnog vremena obavezno je čišćenje radnih i pomoćnih prostorija, mašina i uređaja, te isključenje električnih i plinskih instalacija.

Clan 50.

U poslovnim prostorijama Fakulteta zabranjeno je pušenje izuzev mjesta na kojima postoje odgovarajuće oznake **«DOZVOLJENO PUŠENJE»**.

Clan 51.

Na mjestima gdje je dozvoljeno pušenje ne smije se nalaziti zapaljivi materijal i ta mjesta moraju biti opremljena metalnom posudom u kojoj se nalazi voda.

Clan 52.

Sav otpadni materijal, papir, kartonska ambalaža i drugi lako zapaljivi materijal mora se iznositi iz radnih prostorija na kraju radnog vremena na određena mjesta.

Clan 53.

Jedanput u sedmici sve radne i pomoćne prostorije, mašine, elektrouređaji, sijalicna mjesta, kao i sve horizontalne površine moraju se detaljno očistiti od nataložene prašine i drugih nečistoća.

Clan 54.

Uređaji, oprema, sredstva za gašenje požara, kao i uređaji za dojavu požara mogu se koristiti samo u slučaju požara.

Clan 55.

Uređaji i oprema za gašenje požara i signalizacija postavljaju se na vidna i pristupačna mjesta i istim pristup mora biti uvijek omogućen.

Clan 56.

Uređaji, oprema i sredstva za gašenje požara, kao instalacija za automatsku dojavu požara moraju se redovno kontrolisati i u roku servisirati.

Clan 57.

U slučaju upotrebe aparata za gašenje požara, hidranata ili javljaca požara, kao i eventualnom oštećenju istih, zaposlenici su dužni obavijestiti Rukovodioca Službe za opšte poslove.

Clan 58.

U svim radnim i pomoćnim prostorijama mora biti obilježen protivpožarni put i manipulativni prostor širine 120 cm i pomoćni prolaz širine 80cm.

Clan 59.

Na unutrašnjim i vanjskim požarnim putevima, kao i nužnim izlazom i stepeništima ne smije biti nikakvog materijala i isti uvijek moraju biti prohodni.

Požarni putevi moraju biti obilježeni oznakom **«POŽARNI PUT»**.

IX ZAVRŠNE ODREDBE

Clan 60.

U pogledu pitanja koja nisu regulisana odredbama ovog Pravilnika, a koja se odnose na zaštitu od požara, primjenjivat će se Zakon o zaštiti od požara, Plan zaštite od požara općine Stari Grad, kao i plan zaštite od požara Fakulteta i program mjera zaštite od požara.

Clan 61.

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA

Prof. dr. Ismet Dautbašić

Pravilnik oglašen na Oglasnoj ploči Fakulteta
Dana 18.02.2003. godine pod brojem
01-386/03